

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

Ware rust

"En Hij zeide tot hen: Komt gijlieden in een woeste plaats hier alleen en rust een weinig."

Markus 6 : 31a.

Het moet een bijzonder drukke en ingespannen tijd voor de discipelen geweest zijn. De Heere Jezus had ze immers uitgezonden om overal te prediken. Zo zijn ze het land doorgaan en predikten overal, dat zij zich zouden bekeren en zij wierpen vele duivelen uit en zalfden vele zieken met olie en maakten hen gezond (vers 12, 13). Twee aan twee gingen ze van dorp tot dorp, van stad tot stad. Weken, maanden moeten ze onderweg geweest zijn. U kunt zich voorstellen hoe groot de blijdschap geweest zal zijn bij hun terugkeer tot hun Zender. Ongetwijfeld hebben ze veel meegeemaakt. Wat een ervaringen zullen de discipelen opgedaan hebben. Het evangelie zwijgt verder over al die ervaringen, wel lezen we dat ze Jezus boodschappen alles wat ze gedaan en geleerd hadden. Jezus zag dat Zijn discipelen moe en uitgeput waren van de reis. Zuiver heeft hij gevoeld dat ze er ook behoefte aan hadden om al deze dingen eens rustig te verwerken. Daarom nam Hij ze met Zich mee naar een stille plek, om eens enkele dagen alleen met hen te zijn. Er was ook nog een andere reden waarom de Heere Jezus met Zijn discipelen alleen wilde zijn. Want in diezelfde tijd komt het bericht van de dood van Johannes de Doper. Wat een schok! Wat een droefheid! De Voorloper is gevallen onder het zwaard van Herodus. Het was voor Christus niet alleen een aangrijpend bericht van het

sterven van één die Hem bijzonder lief was; de dood van Johannes was voor Hem de voorbode van Zijn eigen dood. Zo kwamen beide berichten samen. Eerst de blijde terugkeer van de apostelen en toen de tijding van de dood van Johannes. Blijdschap en droefheid, lichamelijke moeheid en geestelijke emotie.... dit samen deed Jezus tot zijn discipelen zeggen: 'Komt gijlieden in een woeste plaats hier alleen en rust een weinig'.

In deze vakantieweken is het goed om naar deze woorden te luisteren. Wellicht is er onderwijs in voor ons en onze kinderen. Of we nu ver weggaan, dichterbij huis blijven of helemaal niet weggaan, sta eens een ogenblik bij deze woorden van de Heere Jezus stil. Zie hoe teder Hij zorgt voor Zijn discipelen. Na alles wat ze doorstaan hebben, na het vele werk dat ze hebben mogen doen, met al hun indrukken en ervaringen mogen ze bij Hem rusten. En als de discipelen van Johannes de Doper met dat ontzettende bericht gekomen zijn, dan is er ook voor hen een plaats bij Jezus. Bij Hem is rust voor vermoeiden en troost voor bedroefden. Wat klinkt er een vriendelijkheid en ontferming door in de woorden die Hij spreekt: 'Komt en rust'. Hij weet dat deze mannen de schat in aarden vaten hebben. Dat ze beperkt zijn in hun daad en draagkracht. Hij weet dat ze God niet zonder ophouden dag en

MEDEDELING

Meegedeeld wordt dat De Saambinder van **27 juli a.s.** in verband met de vakantie **niet zal verschijnen.**

Predikbeurten, kerknieuws en overige berichten graag tijdig inzenden.

nacht kunnen dienen, voor dat ze met Hem in de hemel zijn. Hij weet wat maaksel ze zijn, Hij kent ze naar ziel en lichaam. Wat is dit een troost! Om deze Jezus tot een Heere en Zaligmaker te hebben. Hij is er niet alleen voor de ziel. Ook voor het lichaam. Hij gunt niet slechts tijd om te rusten, maar herinnert er aan en nodigt: 'Komt en rust'. Hoe broodnodig is de rust waar Christus Zijn discipelen van spreekt. Ik acht dit woord dan ook zeer gepast om in deze vakantieperiode te overdenken. Komt hier, zegt Christus! O, alleen bij Hem is rust. Nergens in de wereld is het te vinden dan alleen bij Hem. Hoe verschillend de omstandigheden ook zijn, aan Zijn voeten wordt de rust geschonken aan vermoeiden en beladenen. Of we nu vermoeid zijn in onze getrouwe arbeid als de discipelen of innerlijk verscheurd van smart als de discipelen van Johannes, bij Hem is plaats. Zoek

INHOUD

	pag.
Meditatie:	
Ware rust	1
Niet vereenzelvigen (3)	2
Een nieuw Kerkelijk Jaarboek	4
Leven in de vreze des Heeren - vandaag (2)	5
Van Overzee:	
De benen breken	6
Een huichelachtig waarom	7
Kerknieuws	8
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:
redactie-secretaris: C.G. van Es,
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker,
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,—, Canada \$ 68,—.

Zeepost:
Amerika \$ 49,—, Canada \$ 59,—.

Advertenties f 1,10 per mm.
Familieberichten f 0,85 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 17,5% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en van de ter recensie
aangeboden boeken.

toch met al uw zonden en zorgen bij Hem terecht te komen Die hier zegt: 'Komt en rust'. Nadrukkelijk zegt Jezus dat ze alleen moeten komen: 'Komt hier alleen'. Zo wijst Hij naar de binnenkamer, de plaats van de afzondering, de plek van het gebed. Ook nodigt Hij niet uit tot het verblijf in een fraai landhuis of prieel in een prachtige tuin, maar tot een woeste plaats. Een eenzame, stille plek ergens in de natuur. We zullen onze rust dan ook niet moeten zoeken in het gewoel en de drukte van de massa. Daar komen we niet los van de jacht van het leven. Wat een zegen om eens ergens lichamelijk en geestelijk op adem te komen. Trouwens is de binnenkamer daar niet het beste plekje voor? Ook zegt Jezus dat ze een weinig zullen rusten. Ze moeten niet verwachten lang rust te zullen krijgen. Als ze weer wat op adem gekomen zijn, roept het werk weer. Nee, wie

Hem volgt bepaalt zelf niet langer de gang van het leven. Dan is Hij onze Leidsman. Zalig Jezus te leren volgen in de gang van het leven. Dan leren we van Hem wat het is te strijden om in te gaan maar ook wat het is om weder te keren tot uw rust. Het vervolg, de geschiedenis van de wonderbare spijziging, maakt wel duidelijk dat het maar een korte rust is geweest. De discipelen moesten al weer snel aan het werk. Gods kinderen ontvangen hier wel voorsmaken van de rust, maar de eeuwige en blijvende rust behoort tot de erfenis die verkregen wordt bij het afleggen van het lichaam der zonde en des doods: 'Er blijft dan een rust over voor het volk van God'. Van harte wens ik, thuisblijvers en vakantiegangers, de voorsmaken van de ware rust. Dat is rust voor verloren zondaren in God door Jezus Christus.

Woerden,

ds. W. Harinck.

Niet vereenzelvigen

(3)

Andere Schotten

In een vijftal artikelen, die grotendeels overeenkomen met wat zo'n veertien jaar geleden reeds in ons blad werd geschreven, onderzoeken we welk onderscheid er is tussen de beloften van het genadeverbond en het aanbod van genade. Een actueel thema! In het vorige artikel hebben we geprobeerd aan te tonen, hoe diepgaand de in onze gemeenten voorgestane leer is beïnvloed door een Schotse theoloog als Thomas Boston. Maar niet alleen door hem! Op treffende wijze komt de verbondsleer van Boston overeen met die van de voornaamste andere Schotse theologen van zijn tijd. Ds. A. Vergunst heeft hier al eens op gewezen in *Neem de wacht des Heeren waar* (blz. 93). Bostons boek over het verbond der genade verscheen in 1734. Enige tijd later, in 1753, verscheen een verklaring van de Kleine Catechismus van Westminster in vragen en antwoorden, verzorgd door de gebroeders Ebenezer en Ralph Erskine en door James Fisher. Een gedeelte van dit boek, handelend over het verbond der genade, werd in 1948 door ds. G.H. Kersten in het Nederlands uitgegeven. Het héle boek is twee jaar geleden nog

eens opnieuw in onze taal uitgegeven onder de titel *De kennis der zaligheid*. Een prachtig werk!

De overeenkomst tussen de verbondsopvatting van Boston enerzijds en de Erskines anderzijds is treffend. Samen behoorden zij tot de zogenaamde 'Marrow-men', letterlijk vertaald de 'merg-mannen'. Deze merkwaardige naam hadden Boston en zijn vrienden te danken aan de felle strijd, die in het begin van de achttiende eeuw in de Schotse Kerk oplaaide naar aanleiding van een boek. Dit boek heette de *Marrow of Modern Divinity*, dat wil zeggen het 'Merg van de moderne godgeleerdheid'. Het was reeds in 1645 in Engeland uitgegeven door een zekere Edward Fisher. Het woord 'modern' in de titel moet ons niet misleiden: het ziet op de destijds 'nieuwe leer' van de Reformatie. Boston was opgetogen over de *Marrow* toen hij haar leerde kennen. Niet zolang geleden (in 1991) is een herdruk van de *Marrow* uitgegeven in het Nederlands. Dit boek draagt de titel *Het merg van het Evangelie*. De zaken die in de *Marrow* aan de orde komen, hebben onder andere te maken met de leer van

de twee verbonden en met de verhouding van Wet en Evangelie. De Schotse kerkhistoricus J. Cunningham beschrijft in zijn kerkgeschiedenis, hoe de *Marrow* op twee Schotse synoden (in 1720 en in 1722) veroordeeld is, ondanks krachtig verzet van een twaalfstal predikanten, de 'Marrow-men', onder wie wij ook Boston en de gebroeders Erskine aantreffen. Uiteindelijk liep alles uit op een scheuring in de kerk van Schotland.

We sloegen even een zijpad in, om de merkwaardige aanduiding 'Marrowmen' wat te verduidelijken. Keren wij nu weer naar ons onderwerp terug: het boekje van de Erskines en Fisher (let wel: James Fisher was natuurlijk een ander dan de schrijver van de *Marrow*; er zit zo'n eeuw tussen die beiden!). Ds. G.H. Kersten achtte dit boekje in vragen en antwoorden kennelijk zó belangrijk, dat hij er kort voor zijn dood een gedeelte van in het Nederlands uitgaf. Ds. A. Vergunst heeft in zijn bovengenoemd artikel een aantal vragen en antwoorden uit dit boekje overgenomen. De overeenkomst tussen de bondige antwoorden en Bostons boek is treffend. Ook dit boek, *De kennis der zaligheid*, wordt helaas weer vaak eenzijdig geciteerd. Zeer bekend zijn de vragen 83 en 84, waar de schrijvers een onderscheid maken tussen het recht van toegang tot de beloften voor de hoorders van het Evangelie en het recht van bezit, dat slechts door de vereniging met Christus wordt gegeven. Zonder daarvan iets af te willen doen, lijkt het mij toch dienstig ook eens te wijzen op wat minder vaak aangehaalde antwoorden uit dit boek, als bijvoorbeeld vraag 41, waar op de vraag wie het zijn die in het verbond der genade vertegenwoordigd worden, geantwoord wordt: de uitverkorenen uit het menselijk geslacht. Of op antwoord 76, waar op de vraag welke de beloften van het genadeverbond zijn, geantwoord wordt: 'Zulke, die rechtstreeks en onmiddellijk op Christus Zelf, als het Hoofd, betrekking hebben en ook beloften, die rechtstreeks en onmiddellijk betrekking hebben op de uitverkorenen, die met Hem in het verbond begrepen zijn.' Het is, alsof wij Boston horen!

De synode van 1931

Wij lieten ditmaals slechts Schotten aan het woord, ook omdat men zich van bepaalde zijde zo graag juist op

hén beroept. Samenvattend kunnen wij zeggen, dat het voor de besten van onze oude theologen (daar rekenen wij toch zeker ook de Erskines en Boston toe!) vaststond, dat alleen de uitverkorenen wezenlijk in het genadeverbond zijn, dat Christus van dat verbond Borg, Middelaar en Hoofd is, en dat God de beloften van dat verbond deed aan Christus en aan Zijn geestelijk zaad. Op deze leer zijn ook de uitspraken van onze Generale Synode van 1931 geënt. Wij horen als het ware de 'Marrowmen' spreken, als daar gesteld wordt, 'dat het verbond der genade staat onder de beheersing van de uitverkiezing tot zaligheid; dat het wezen des verbonds daarom alleen geldt de uitverkorenen Gods en nooit gelden kan het natuurlijke zaad Of, in de vierde uitspraak: '...dat gelijk God met Adam als het vertegenwoordigend hoofd van al zijn zaad, het verbond der werken heeft opgericht, alzo met Christus als het vertegenwoordigend Hoofd van al de Zijnen, het verbond der genade is opgericht, terwijl het (subjectief) wordt opgericht met al de uitverkorenen, als zij door wedergeboorte en geloof, in de tijd in dat verbond worden ingelijfd.'

De mening van ds. G.H. Kersten

Zo zijn al de verbondsbeloften voor Gods Kerk in Jezus Christus ja en amen. In een lezenswaardig voorwoord op het hierboven vermelde boekje over het genadeverbond van de Erskines en Fisher benadrukt ds. G.H. Kersten, dat het déze verbondsbeloften zijn, die in de Heilige Doop worden verzegeld. Reeds in zijn Catechismusverklaring was ds. Kersten er niet onduidelijk over wat er gebeurt als er kleine kinderen worden gedoopt. Hij schrijft in zijn verklaring van Zondag 26: 'De doop is maar niet een uiterlijk onderscheidingsteken; dit sacrament wil volstrekt niet zeggen, dat voor alle mensen mogelijkheid is om zalig te worden, maar het is een teken en zegel van God ingezet, waarin de Heere de genade, rechtvaardiging en heiligmaking, die Zijn volk *voorwerpelijk* in Christus deelachtig is, verzekert en *onderwerpelijk* schenkt tot zijn behoudenis.' En in de verklaring van Zondag 27 lezen wij: 'Niet de reeds in de ziel gewrochte genade, maar de genade, die de uitverkorenen in Christus *voorwerpelijk* deelachtig zijn en die God te Zijner eigener tijd toepast, wordt in de

doop verzegeld.' In dit verband haalt ds. Kersten nog Wilhelmus à Brakel aan, die schrijft dat in de doop niet de in de uitverkorenen reeds gewrochte wedergeboorte, maar het recht der uitverkorenen op de *toekomstige genade* wordt verzegeld.

Het Doopformulier

Laten wij dit vasthouden! Men berooft het genadeverbond van zijn kracht, als men stelt dat in de Heilige Doop God de Vader aan alle gedoopte kinderen zou betuigen en verzegelen, dat Hij met al die kinderen een eeuwig verbond der genade opricht, en hen tot Zijn kinderen en erfgenamen aanneemt. Wat nu? Zou de Zoon van God aan alle gedoopte kinderen op gelijke wijze verzegelen, dat Hij hen wast in Zijn bloed van al hun zonden? Zou de Heilige Geest aan allen verzekeren dat Hij hen tot lidmaten van Christus heiligen wil? Zou God dan een Man zijn, dat Hij liegen zou? Zou dan heel de vervulling van deze verbondsbeloften (want dát zijn het!) af gaan hangen van ons 'gelovig aanvaarden', van onze 'verbondsinwilliging'? Zou dan de Heere aan Izak hetzelfde hebben beloofd als aan Ismaël, aan Jakob hetzelfde als aan Ezau? Nee, wanneer wij niet vasthouden, dat het Doopformulier spreekt over de Kerk in haar wezen (welk formulier doet dat trouwens *niet*?) beroven wij de Doop van zijn kracht. Over welke kinderen gaat het dan toch in het Doopformulier? Toch over de uitverkorenen kinderen? Hoe zou het toch van alle kinderen gezegd kunnen worden dat zij de afwassing der zonden in *Christus hebben*? En wat te denken van de woorden 'totdat wij eindelijk onder de *gemeente der uitverkorenen* in het eeuwige leven onbevlekt zullen gesteld worden'? Zeggen die woorden niet duidelijk genoeg over wie het in het Formulier gaat?

Men moet hier niet tegenwerpen dat bij zo'n opvatting de Doop voor een onbekeerd kind geen enkele waarde meer heeft. In de eerste plaats zijn er onder de onbekeerde kinderen nog uitverkorenen kinderen, anders zou deze aarde niet meer bestaan. Wanneer Christus Zijn Kerk voltooid heeft, zal Hij wederkomen. In de tweede plaats brengt het dragen van het teken van de Heilige Doop zeker voorrechten met zich mee. Dezelfde voorrechten als destijds de besnijdenis! Welke dat

zijn, kunnen we lezen in Romeinen 3 : 1-2. Maar over deze vragen gaat het hier nu niet. Nú gaat het ons om de vraag, wat in de Heilige Doop wordt betekend en verzegeld. En het antwoord op die vraag kan niet anders zijn dan: Gods verbond en Zijn belofte voor Zijn verkoren bruidskerk. Zou het anders zijn, dan zou ik persoonlijk

het Doopformulier niet met een vrij geweten in de gemeente kunnen voorlezen.

(Wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken.

Een nieuw Kerkelijk Jaarboek

Het nieuwe Kerkelijk Jaarboek is uit. Een onmisbaar hulpmiddel voor ieder die belangstelling heeft voor of betrokken is bij ons kerkelijk leven. Het bijzondere aan een Kerkelijk Jaarboek is natuurlijk altijd weer het feit dat het overgrote deel van de inhoud exact dezelfde is als die van het Jaarboek van een jaar tevoren. Toch zijn er ook steeds weer wijzigingen en veranderingen. Mensen vielen weg. In elk Jaarboek worden namen gemist van mensen die een min of meer vooraanstaande plaats in het kerkelijk leven innamen. Mensen soms van wie men wel eens dacht: 'Als we die toch moeten missen...' Maar niemand blijkt onmisbaar. Hoe smartelijk zo'n gemis zich overigens laat gevoelen! Andere namen verschijnen, nieuwe namen. Zo is het ook in het Jaarboek 2000. Er is ook ditmaal weer veel werk aan verricht door de medewerkers van het kerkelijk bureau, maar ook door de scribae van de gemeenten en de secretarissen van de vele organisaties en verenigingen.

Ten opzichte van vorig jaar vallen twee aanpassingen op. Bij de plaatselijke gemeenten is een pictogram opgenomen als de kerk toegankelijk is voor rolstoelgebruikers en ook als er een invalidentoilet aanwezig is. De andere aanpassing betreft de vermelding van de consulent bij elke gemeente: volgens het *Ten Geleide* van de hand van broeder G.H. Verweij werd daar dikwijls naar gevraagd. Uit de inhoud van dit lijvige boekwerk wil ik ditmaal slechts enkele dingen vermelden. In de eerste plaats het Jaaroverzicht 1999 van de hand van ds. J.J. van Ekeveld. Het is de moeite van het doornemen waard; de datum die eronder staat, zal wel niet juist zijn: bedoeld zal zijn 20 april 2000. Ds. M. Golverdingen schreef een

uitvoerig *In memoriam* naar aanleiding van het overlijden van ds. K. de Gier op 10 augustus 1999. Twee predikanten mochten in 1999 hun 25-jarig ambtsjubileum gedenken: ds. C.G. Vreugdenhil en ds. A. Moerkerken. Hieraan wordt aandacht besteed door respectievelijk ds. J. Driessen en ds. G.J. van Aalst. Ter gelegenheid van het 40-jarig ambtsjubileum van ds. P. Blok verscheen een artikel van de hand van zijn neef, ds. L. Blok.

Met belangstelling nam ik ook dit keer weer het statistisch overzicht door. Ons kerkverband telde op 31 december 1999 in totaal 156 gemeenten met 51 predikanten. Dat zijn getallen die de laatste jaren tamelijk stabiel zijn gebleven: vergeleken met bijvoorbeeld 1991 hebben we nu vijf gemeenten en vier predikanten minder. Daarbij wil ik aantekenen dat ik de indruk heb dat de kleine gemeenten over het algemeen steeds kleiner worden en de grote gemeenten steeds groter. Dat zou wel eens kunnen betekenen dat het aantal gemeenten dat in redelijkheid mag worden geacht een predikant te kunnen onderhouden geringer wordt.

In zielental hebben onze gemeenten ook het afgelopen jaar weer een lichte stijging te zien gegeven, procentueel vergelijkbaar met die van de voorgaande jaren: het zielental steeg van 97605 naar 98495, een toename van 890 zielen dus. Ook dit keer wil ik wijzen op het opmerkelijke feit dat ons kerkverband aanzienlijk meer mannelijke *doopliden* telt dan vrouwelijke (24547 tegen 21457), maar daarentegen aanzienlijk minder mannelijke *belijdende* leden dan vrouwelijke (23781 tegen 28710). Een gegeven om over na te denken.

Wat de kerkelijke overgangen betreft, valt ook dit jaar weer op dat onze gemeenten meer mensen naar andere kerkverbanden zagen vertrekken dan tot hen overkomen. Zo kwamen weliswaar uit de Gereformeerde Gemeenten in Nederland 200 mensen tot onze gemeenten over tegen een vertrek naar dat kerkverband van 47, maar uit de Nederlandse Hervormde Kerk kwamen 'slechts' 290 mensen over, terwijl er 857 heen vertrokken. Schrijnend is ook ditmaal weer het feit dat zo'n driehonderd mensen zich aan onze gemeenten onttrokken die zich waarschijnlijk bij geen enkel kerkverband meer aansloten: de kerkverlaters in de absolute zin van het woord. Elke keer opnieuw moesten deze cijfers maar reden zijn tot bezinning en zelf-onderzoek. Het is volkomen naar de Schrift dat de 'laatste dagen' mede gekenmerkt zullen worden door wat de Bijbel noemt de 'grote afval'. Maar dat besef mag ons niet ontslaan van de plicht tot een nauw toezien op ons kerkelijk leven. Nooit mag het feit dat (jonge) mensen weggaan ons ertoe verleiden dan maar wat water te doen bij de wijn van leer of leven; anderszinds kunnen wij op vele wijzen ook onnodig ergernis geven en aanleiding dat mensen vertrekken. Dat rechtvaardigt hun gedrag volstrekt niet, maar het stelt ons wel verantwoordelijk.

Graag wens ik dit Jaarboek in al onze gezinnen een plaats toe. Hartelijk meeleven met het wel en wee van onze gemeenten heeft niets met kerkisme van doen!

N.a.v. Kerkelijk Jaarboek Gereformeerde Gemeenten 2000; 544 blz.; uitgave Bureau voor Kerkelijke Administratie van de Gereformeerde Gemeenten, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden; tel. (0348) 489900; fax (0348) 483599; prijs: f 16,-.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken.

Leven in de vreze des Heeren - vandaag

(2)

"Gij geheel anders". Lijken wij meer op Abraham of meer op Lot?

"Gij geheel anders". Dat was de opdracht in het Nieuwe Testament aan de jonge christengemeente. Dat is allereerst een geestelijke zaak. "Wordt veranderd door de vernieuwing van uw gemoed". In dit licht is het niet onbelangrijk waar we ons geestelijk voedsel zoeken. En onze herkenning begeren op geestelijk terrein. Oudvaders zijn niet goed omdat ze oud zijn, wel omdat ze doortrokken zijn van de vreze des Heeren, vol van geest en leven zijn en veel goede, geestelijke raad bevatten.

"Gij geheel anders". Dat is ook een kwestie van positie keuze en opstelling. Inzake geld en goed. Denk maar aan zwart geld en andere praktijken. En bij concrete punten als werken op zondag, afzijdig houden van ongeoorloofde abortus en euthanasiepraktijken; in opvattingen over gezinsverantwoordelijkheid en opvoedingsplicht. Is moeder er voor de jonge kinderen? Heel belangrijk is het dat ons gezinsleven, ook in opstelling tegenover media (TV, radio, bladen, internet, video's), gekenmerkt wordt door de vreze des Heeren. Dit werkt door in concrete vormgeving van de levensopenbaring. Laten we maar duidelijk zijn in gehoorzaamheid aan het Woord. De Heere is het waard. En onze kinderen zijn er goed mee.

Abram had heidense vrienden (Aner, Eskol en Mamre). Hij leefde vlak bij hen en in goede verhouding met hen. En toch leefde hij afgezonderd van hen. Zijn geweten en gezin stonden niet onder invloed van hen, maar werden geleid door de vreze des Heeren.

Heel anders was het bij Lot. Eerst ging hij bij Sodom wonen; daarna in Sodom. Later lezen we dat hij zat in de poort (gemeenteraad) van Sodom. En intussen was zijn gezin nagenoeg geassimileerd. Zo sterk onder de invloed gekomen van de leef- en denkwijze van Sodom dat zijn vrouw er haar hart was kwijt geraakt. En zijn dochters ook (bijna). Tenslotte verloor Lot met Sodom al zijn bezit en welvaart.

Het hebben van een vertrouwde omgeving is in onze tijd van grote

waarde. Om samen normen en waarden uit te dragen en over te dragen. Doordrenking in gezamenlijkheid scherpt op en geeft verbondenheid. Laat het niet zijn om een bastion te bouwen en te hebben. Ook niet om aan een kring genoeg te hebben. Want persoonlijke eigening en worteling zijn onmisbaar. De persoonlijke vreze des Heeren, daar komt het op aan. Daarbij is wel het principe heilzaam: in het isolement ligt onze kracht. Niet in het isolement van mensen, maar in het isolement van het beginsel. Denk aan het verschil tussen Abram en Lot. In de werkelijkheid van het leven kunnen we ons niet steeds afzijdig houden. We worden geroepen in het leven te staan en om daarin onze verantwoordelijkheid te vervullen. Voor de één brengt dat meer een verkeren in een spanningsveld met zich mee dan voor een ander. Sommigen verkeren beroepshalve in een 'gevarenzone'. Dat kan op het werk zo zijn, dat kan zich bij studie voordoen. Het is belangrijk in biddende afhankelijkheid onze weg te gaan bij het licht van de normen en waarden van Gods Woord en geboden. Dan zullen we de grenzen niet opzoeken; niet kijken hoever ik nog net gaan kan. Het is gevaarlijk je op te stellen in de geest van: hoeveel moderne literatuur kan ik lezen zonder geïnfecteerd te raken? Of: hoelang kan ik met computerspelletjes bezig zijn zonder verslaafd te raken? Anderzijds moeten we anderen niet veroordelen die gewetensvol en om wezenlijke motieven in de 'gevarenzone' verkeren. In deze is er onder ons altijd aandacht geweest voor het noodzakelijkheids criterium.

Opdracht, kracht en geheim van de vreze des Heeren

De Heere is de Schepper en Onderhouder. Het hoge doel van alles is dat het gaat om Zijn eer. Hij is heerlijk en soeverein.

En de mens is door Hem geschapen; goed en naar Zijn evenbeeld. Maar hoe ontzaglijk diep zijn wij gevallen. En hoe onvoorstelbaar ver reikt de doorwerking van de zonde. Toch heeft de Heere aan ons Zijn Woord toegetrouwd. Wij en onze kinderen dragen

in dat verband ook het merk- en veldteken van de doop. Zouden wij dan niet afgezonderd hebben te leven? De Heere leeft. En Hij werkt nog. Voor een ieder onzer is er de noodzaak van de wedergeboorte. Anders kan immers niemand in het rijk van God ingaan. Wat is het ontdekkend licht van Gods Geest en Woord nodig. De mens kent zijn ellende en geestelijke dood van nature niet. Alleen door het zaligmakend geloof is er herstel in de gemeenschap met God en beoefening van de omgang met Hem. Juist dat laatste is zo nodig, want alleen door de bediening uit Christus is de vreze des Heeren levende werkelijkheid. Het komt in ons aller leven zo aan op de echte beoefening van de vreze des Heeren. Alleen zo kunnen we echt staande blijven. Daarvan ook alleen gaat echt wat uit.

Er zijn er onder ons die een stille gang naar het Woord zoeken te maken. Ze gebruiken liever geen grote woorden. Een ander mag misschien wel eens opmerken dat er toch wel een betrachting is van wezenlijke gehoorzaamheid. Is dat een streven om met het uitwendige de zaligheid te verdienen? Laten we daar vuurbang voor zijn. Anderzijds mag ook wel eerlijk onderkend worden dat zulk spreken soms de vorm heeft van een lelijke aantijging. Die wordt dan gebruikt om lossere leven of makkelijker opvatting in bescherming te nemen.

Wij hebben te waken bij leer en leven. De Heere geve ons dat biddend te doen. De leer moet blijven bij de gereformeerde uitgangspunten.

En evenzeer is van belang te onderstrepen dat het leven naar Gods inzettingen heilzaam is en goed. Dat geeft houvast en wijst richting.

Ons gebed mag in bewogenheid wel zijn: Heere, bekeert U ons en bewaart U ons, en onze jongeren en kinderen.

En dat niet in een hopeloze verzuchting, maar in het licht van wat de verhoogde Christus Zelf gezegd heeft: 'En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld'. Zou er geen verwachting zijn voor de nakomelingen? Het welbehagen des Heeren zal immers door Christus' hand gelukkiglijk voortgaan. Laten wij in dat licht temeer onze roeping verstaan.

"Och, schonkt Gij mij de hulp van Uw Geest".

Commissie Internet.

VAN OVERZEE

De benen breken

Het is stormachtig en erg veranderlijk weer de laatste weken hier in het Oosten van de V.S. en Canada. Kleine beekjes veranderden in kolkende stromen water en op het land staan grote plassen door de enorme regenval van de laatste dagen. Voor de boeren is het moeilijk het hooi droog binnen te krijgen. Grote schade is aangericht op verschillende plaatsen door overstromingen. We zijn zojuist teruggekomen van een kort bezoek aan Ontario in Canada, waar ook één van onze kinderen woont, nabij St. Catharines, de gemeente die we al weer heel wat jaren geleden vier jaar hebben mogen dienen, en waar nu ds. A.W. Verhoef woont. We mochten twee avonddiensten vervullen, eerst in Markham, een kleine gemeente aan de rand van Toronto, en in Hamilton, een andere gemeente in Ontario. De gemeente in Norwich groeit, maar de andere gemeenten in Ontario bloeien niet en gaan eerder in ledental achteruit en blijven klein. Toch, al was het dan maar voor weinig mensen, ik mocht het woord met opening bedienen in Markham. Dat vergoedt dan weer de moeite van de lange reis van 7 uur rijden. Maar de volgende avond, in Hamilton, was het zo heel anders, het Woord bleef gesloten voor me en ontmoedigd ga je dan weer van de preekstoel af, met het gevoel er niets van terecht gebracht te hebben. Maar ja, het zal wel weer nodig geweest zijn. We moeten maar gedurig *de benen breken*.

Dat herinnert me aan een avond in de tijd dat ik juist was begonnen te propageren, nu 25 jaar geleden. Vader, die toen predikant in Elspeet was, leefde, zoals te begrijpen was, heel erg mee. Hij zei me ook dat hij spoedig eens zou komen luisteren, in de week. Ik raadde hem aan, daar nog wat mee te wachten en zag er tegenop iemand met zoveel levenservaring en voor wie je maar weinig verbergen kon, onder m'n gehoor te hebben. Het gevaar leek echter vooralsnog niet groot te zijn. Hij preekte vaak nog een avond in de week meestal op woensdag. En als ik enigszins kon, bleef ik maar wat

uit de buurt en bovendien probeerde ik mijn weekbeurten ook maar voor de woensdagen af te spreken. Dat ging goed, gedurende de eerste twee maanden. Toen moest ik - uiteraard weer op een woensdag - in Almelo spreken. Tot mijn geruststelling had ik al gezien dat vader die avond in Spijkenisse moest zijn. Geen gevaar derhalve, want dat was ver genoeg bij Almelo vandaan, en bovendien nog dezelfde avond ook maar toen 's maandags belde hij om me te vertellen dat een vriend van hem in een plaats niet ver van Almelo, overleden was, en dat hij van plan was naar diens begrafenis te gaan, die zou plaats hebben op... woensdagmiddag. Toen ik, wat bezorgd, informeerde of hij dan 's avonds nog wel op tijd in Spijkenisse kon zijn, zei hij: "nee, die beurt heb ik al verzet naar donderdagavond, en 's avonds kom ik bij jou naar de kerk in Almelo". Hevige protesten mijnerzijds volgden. Hij kon toch best nog wat wachten en zo, en ik sprak nog maar pas, en er zou best later nog wel eens een gelegenheid komen om me te horen, en zo had ik allerlei argumenten. Maar het hielp allemaal niet. De beurt van Spijkenisse was verzet en 's avonds zou hij naar Almelo komen. En bovendien, waarom moest ik er nu zo tegenop zien? Hij was toch maar een tobber zei hij, en dat méende hij. "En, voegde hij er aan toe, "je moet toch *de beentjes breken*".

Ja, dat zei hij nu wel, maar dààr had ik het niet zo op begrepen. En als het dan niet zo zou gaan, viel er voor je vader natuurlijk niet veel te camoufleren. Maar goed, na enig gegrom moest ik me er natuurlijk bij neerleggen, al was het niet van harte.

Een vriend, met wie ik een paar jaar als ouderling gediend had, gaf me daarop nog een lesje. Van hem heb ik trouwens veel praktische lessen gehad. Bij hem was het logeeradres voor de predikanten en studenten die in Mijdrecht voorgingen. Eens had hij een student, vertelde hij, die na de morgendienst opmerkelijk stil was. Op zijn vraag wat er aan scheelde,

vertelde die student dat het hem pijn deed dat zijn vader, die ook predikant was geweest, het niet meer had mee mogen maken dat zijn zoon ook mocht voorgaan.. Hij miste hem, dat was wel duidelijk. "En nu," zei mijn vriend, "heb jij je vader nog en hoe zal hij er naar uitgezien hebben dat je ook mocht uitgaan om Gods woord te brengen". Het was genoeg voor me. Ik besepte hoe verkeerd ik was geweest met mijn verzet en al mijn redeneren tegen hem. En zo, zij het dan met enig opzien, ben ik naar Almelo gegaan. Daar viel het mee voor één die het, zoals zo vaak, tevoren al verknoeid had.

Dat is alweer lang geleden. De tijd is voorbij gevlogen. Toen had ik er geen idee van dat de weg nog naar Canada en de V.S. zou leiden. We zijn ouder geworden. Vader heeft mogen beërven wat bestendig is, rust en vrede. De rust die er over blijft voor het volk van God. Ik mag het werk nog doen. Maar bij alles wat er veranderd is, het is waar geweest: "je moet toch *de benen breken*". Dat is pijnlijk, maar nodig. Anders lopen we toch maar weg, of springen te hoog. En daar is niet veel voor nodig. *De benen breken* moeten we, opdat we weer mogen kermen om de nabijheid en de leiding van de grote Herder der schapen. *De benen breken* opdat Zijn kracht in onze zwakheid zou worden volbracht, opdat we onze dwaasheid weer mogen verfoeien en naar Hem, om wijsheid en onderwijs verlegen, uitgedreven zouden worden. *De benen breken* opdat er maar geen roem voor het schepsel overblijven zou. Alleen een schuldig mens, die het nog nooit goed gedaan heeft, maar ook een getrouwe Heere, Die nooit laat varen het werk dat Zijn hand begon. *De benen breken* om te ervaren: "Ik zal dragen en reddeden". Hij draagt een hulpeloos en nooddriftig volk. Hij redt ze die zichzelf niet meer helpen en niet verlossen kunnen. Dat gaat alles zo tegen ons vlees in. Dit schreeuwt er zo onder, en verzet zich er tegen. Maar de goede Herder breekt de benen van dwaalzieke schapen, voor hun best wil, hun ten goede. Konden ze dat maar meer zien, en waren ze maar meer gewillig zich door Zijn hand te laten leiden. Hij kastijdt ze tot hun nut, gebruikt hogere Opvoedkunde. Maar vergissen doet Hij zich nooit. Ook al begrijpen ze Zijn wegen vaak niet. "En ik zal de blinden leiden door

de weg, die zij niet geweten hebben, Ik zal ze doen treden door de paden die zij niet geweten hebben, Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken, en het kromme tot recht”, beloofde Hij. Hij zal ze niet verlaten en mist Zijn doel niet. En al wat Hij ooit beloofd heeft zal bestaan. God mag dan de benen breken maar Zijn Verbond breekt Hij niet, en dat is de hoop en troost voor een veranderlijk volk. Christus heeft de Zijnen liefgehad tot het einde, en het is toch liefde als Hij weerbarstige schapen *de benen breekt*, ze de roede doet gevoelen en ze weer eens op hun plaats zet. De plaats van een bedelaar die van de giften moet

leven, als een hondeke van de kruimels die er vallen van de tafel, en toch ook van één die kinderlijk mag pleiten en hopen op het Woord hem toegezegd. Voor één die nergens meer op rekenen kan, valt het mee. Zelfhandhavers die de strijd verliezen mogen, zullen in Sions grote Koning toch eens meer dan overwinnaars zijn. Om dan Hem, ook *voor de gebroken benen*, eeuwig dank te zeggen en om Zijn wegen in aanbidding te bewonderen.

Een hartelijke groet uit een nat Michigan,

ds. C. Vogelaar.

Een huichelachtig waarom

De mens kan met zijn tong mooie woorden voortbrengen terwijl zijn hart vol kwade gedachten is. Met woorden kan de mens een indruk laten ontstaan die totaal in tegenspraak is met wie hij van binnen is. Zo kan de grootste leugenaar doorgaan voor een vriend van de waarheid. En zo kan een wreedaard bekend staan als een goedgehartig man. Zo iemand noemen we een huichelaar. Ook in de kerk kan een mens met woorden zich zo heel anders voordoen voor mensen dan hij in werkelijkheid is voor de Heere. Het kan zelfs zo ver komen dat mensen iemand voor een echt kind van God houden, terwijl hij vreemdeling is van het leven der genade. Onze belijdenisgeschriften gebruiken in dit verband het woord hypocrieten. Omgekeerd kan het ook gebeuren dat een echt kind des Heeren die de vreze des Heeren in de praktijk uitleeft, totaal miskend wordt.

In de geschiedenis van de zalving van de Heere Jezus in Bethanië door Maria zien we gebeuren dat de huichelaar, Judas, *geacht* wordt en Gods kind, Maria, *veracht*. Maria zalft de Heere Jezus met kostelijke nardus. Ze heeft een albasten fles vol gekocht voor de prijs van een heel jaarloon. De liefde tot haar Meester brengt haar tot deze daad van ongeveinsde liefde. Zonder een woord te spreken giet ze de hele fles leeg uit over de Heere Jezus. Wat zal dat een kostelijke geur verspreid hebben in het hele huis. In die zalving legt ze de liefde van haar hele hart. Haar daad is vrucht van het

onderwijs dat ze aan de voeten van de Heere Jezus heeft genoten. Wat zal deze zwijgende daad van Maria de Heere Jezus naar Zijn mensheid hebben verkwikt. Hij is de grote Hartenkenner en Hij keurt haar daad goed en heeft de stem der liefde erin geproefd. Zonder dat er één woord gesproken wordt, is er gemeenschap tussen de Heere Jezus en Maria. Het enige dat zichtbaar is, is de daad van Maria en de geur van de nardus. Waar de nardus geurt, daar komt het wezen van het geloof openbaar. Het geloof is immers door de liefde werkzaam. En waar de ware liefde tot de Heere in het hart is, daar schieten woorden wel eens te kort. Bij Maria is in deze daad waar wat de dichter van Psalm 73 zingt: 'U al mijn liefde waardig schatten'. En waar nu zoveel liefde tot Christus openbaar komt, daar zou dat moeten aansporen tot dezelfde liefde. Maar helaas werkt het bij de discipelen wat anders uit. Die nardusgeur ontdekt Judas aan zijn *vijandschap* en de andere discipelen aan hun *gemis*. En nu gaat Judas zijn vijandschap verpakken in een huichelachtig waarom wanneer hij zegt: 'Waarom is deze zalf niet verkocht voor driehonderd penningen en den armen gegeven?' Judas, de dief neemt het op voor de armen... ten koste van Jezus. Hij lijkt meer liefde tot de armen te hebben dan Maria. Zo lijkt het *van buiten*. Hij kan zoveel liefde tot Jezus niet verdragen, maar laat dat niet openlijk merken. Hij gooit het over de boeg van de berekening. Zoveel geldver-

spilling is niet goed. Volgens Judas, die nog nooit enige liefde tot Jezus in zijn hart heeft gevoeld, is hier sprake van verkwisting. Terwijl voor Maria deze ene fles nog veel te weinig is om al de liefde van haar hart mee uit te drukken, daar is het voor Judas veel te veel. Judas doet voorkomen dat hij geweldig begaan is met de armen. Dit is helemaal niet het geval, want hij is een dief, zegt Johannes in zijn evangelie. Huichelachtige woorden!

Het argument dat Maria de armen vergeet, doet het goed bij de discipelen. Bij de discipelen, die Judas' hart niet kennen, wint Judas het van Maria. De discipelen zijn door Maria's daad allemaal in hun gemis gezet. En nu gaan ze hun gemis aan liefde camoufleren en wegedeneren door in te stemmen met Judas. Als de ware liefde onder het ontleedmes van het verduisterde verstand wordt gelegd, dan zal de liefde het altijd verliezen. Ze stemmen in met Judas' woorden, de woorden van de huichelaar en keuren af wat Maria doet voor de Heere Jezus. Wat een wonder dat de Heere Jezus Maria niet afkeurt, maar het voor haar opneemt! Terwijl Maria de Heere Jezus verkwikt, verzwaren de discipelen Zijn weg en maken Maria verdacht en gunnen Jezus niet de liefde van Zijn volk. Zo zien we hier dat de ware liefde tot Jezus veracht wordt en de huichelaar wordt geprezen. De discipelen gaan bij gebrek aan licht meepraten met de huichelaar. Via de weg van redeneren handhaven ze zichzelf in hun gemis en brengen Maria in de strijd. In haar liefdedaad tot Jezus sprak Maria geen woord, maar op het huichelachtig waarom van de discipelen heeft Maria ook geen weerwoord. Zo wordt het ware werk Gods altijd bestreden. Als het niet vooraf is, dan wel achteraf. Gelukkig voor Gods kinderen is er Eén die hun hart kent en peilt en Die weet hoe het ligt op de bodem van hun hart. De Heere Jezus gaat het voor Maria opnemen, want Hij gaat de discipelen bestraffen en gaat haar daad goedkeuren als Hij zegt: 'Waarom doet gij deze vrouw moeite aan? Want zij heeft een goed werk aan Mij gewrocht'.

Tegenover het huichelachtig waarom van Judas, die Jezus alle liefde ontzegt, zet de Heere Jezus Zijn waaromvraag tot beschaming en bestraffing van de discipelen en tot

vertroosting van Maria. Wat is het maar steeds nodig om in het persoonlijke en ambtelijke leven bewaard te worden voor het huichelachtige waarom van de verstandelijke berekening! Wat is het nodig om de gave des onderscheids te bezitten in het omgaan met zielen. Dat is een gave die alleen verkregen wordt als we per-

soonlijk mogen verkeren aan de voeten van de Heere Jezus. Door die gave des onderscheids worden we ervoor bewaard te snel de handen op te leggen maar ontvangen we ook kennis om op goede gronden te onderscheiden wat het wel en niet is.

Beekbergen, ds. A. Schreuder.

KERKNIEUWS

Aangenomen:

naar Nieuw-Beijerland: kandidaat D. de Wit te Bennekom.

Beroepen:

te Borssele, te Boskoop, te Brakel, te Capelle a/d IJssel-Middelwatering, te De Valk Wekerom, te Drachten, te Elspeet, te Emmeloord, te Enkhuizen, te 's-Gravenhage-Centrum/Zuid, te 's-Gravensande, te Haarlem (i.c.m. dovenszorg), te Hoofddorp, te Hoogeveen, te Hoogvliet/Spijkenisse, te Houten, te Kapelle-Biezeling, te Klaaswaal, te Krabbendijke, te Kruieningen, te Leerdam, te Leiderdorp, te Meeuwen, te Meliskerke, te Melissant, te Nieuw-Beijerland, te Nieuwdorp, te Nieuwerkerk (Zld), te Oosterland, te Oostkapelle, te Oud-Beijerland, te Ouddorp, te Poortugaal, te Poortvliet, te Puttershoek, te Ridderkerk-Slikkerveer, te Rilland-Bath, te Rotterdam-Alexanderpolder, te Rotterdam-Centrum, te Rotterdam-Zuid, te Rijssen-Zuid, te Scherpenisse, te Scheveningen, te Vlaardingen, te Westzaan, te Woerden (zendingswerk Guinee), te Wolphaartsdijk, te Zoetermeer en te Zwolle: kandidaat D. de Wit te Bennekom;

Beroepen:

te Veen: ds. C.A. van Dieren te Stolkwijk.

Bedankt:

voor Kalamazoo (VS): G.J. Baan te Lisse.

VERSLAG van de vergadering van de classis Barneveld, gehouden te Barneveld op 18 februari 2000

Opening. Ds. G. Mouw opent de vergadering namens de roepende kerk van Uddel. Hij laat zingen Psalm 89 vers 4, leest 1 Korinthe 13 en gaat

voor in gebed. Als naar gewoonte worden hierna eerst de gebeurtenissen uit de afgelopen periode gememoreerd. Diaken D.A. Veenendaal van Barneveld mocht gedenken 12½ jaar ambtsdrager te zijn. In de gemeente Wageningen is een nieuw orgel in gebruik genomen. Aanvankelijk zou de ingebruikname plaats vinden op een speciaal daartoe belegde avond, maar in verband met de ernstige ziekte van de echtgenote van ds. A.F. Honkoop moest deze avond worden afgelast. Thans mag mw. Honkoop weer herstellende zijn. In een speciaal daartoe belegde dienst in De Valk-Wekerom is aandacht besteed aan de uitbreiding en vernieuwing van het kerkgebouw.

Vervolgens staat de voorlopige preses stil bij het voorgelezen schriftgedeelte. *Lastbrieven en moderamen.* Alle gemeenten zijn wettig vertegenwoordigd door zeven predikanten en vijftien ouderlingen. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. A.F. Honkoop, assessoren ds. G. Mouw en ds. C. Sonneveld, quaestor diaken W.G. Hulsman en scriba oud. K. Karels.

Rapporten. Op verzoek wordt mondeling rapport uitgebracht door de commissie, ingesteld naar aanleiding van het verzoek van br. Schreuder tot herstel in het ambt. Inhoudelijk kunnen nog geen mededelingen worden gedaan. Het is de bedoeling dat voor de classisvergadering van D.V. juni a.s. advies wordt uitgebracht.

Verkiezing afgevaardigden. De vergadering van de Particuliere Synode Oost zal gehouden worden D.V. donderdag 25 mei 2000 te Kampen. De roepende kerk is Nunspeet. De bidstond zal gehouden worden op woensdag 24 mei 2000 te Nunspeet. Daarin hoopt de assessorpreses van de vorige Particuliere Synode, ds. L. Blok, voor

te gaan. De volgende personen worden als afgevaardigden gekozen: Primi predikanten ds. L. Blok, ds. P. Blok, ds. A.F. Honkoop en ds. G. Mouw. De secundi voor de predikanten zijn: ds. J. Beens, ds. C. Sonneveld, ds. C. Hogchem, ds. F. Mulder. De primi voor de ouderlingen zijn J. de Jager, K. Karels, A. v.d. Kieft en H.A. Soetendaal. De secundi voor de ouderlingen zijn C. Kayim, J. v.d. Hardenberg, J.J. v.d. Brink en C. Renes.

Appèl. Een appèl met betrekking tot een tuchtkwestie wordt buiten aanwezigheid van de belangstellenden behandeld. Een bezwaar tegen een besluit van de vorige classisvergadering is doorgezonden naar de roepende kerk van de Particuliere Synode. De classis besluit het gedeelte van de notulen van die vergadering, dat betrekking heeft op deze kwestie, alsmede de correspondentie, als schriftelijke toelichting, eveneens aan de roepende kerk toe te zenden.

Advies. Een kerkenraad vraagt om advies in een tuchtkwestie. Deze zaak wordt terugverwezen naar de betreffende gemeente met het verzoek de classis hierover een volgende keer meer uitgebreid schriftelijk te informeren.

Kerkbouw. In verband met de nieuw te bouwen kerk verzoekt de kerkenraad van Rhenen toestemming om andere gemeenten te mogen benaderen voor een bijdrage of collecte. Door de preses wordt dit verzoek hartelijk ondersteund. De kleine gemeente van Rhenen staat voor aanmerkelijke uitgaven. De classisgemeenten worden opgeroepen elkanders lasten te dragen. Wat betreft het benaderen van gemeenten buiten de classis is het goed overleg te hebben met het Deputaatschap Kerkbouw.

Bidstond. In een schrijven van het Deputaatschap bij de Hoge Overheid wordt aandacht gevraagd voor de nood van de tijd, in het bijzonder nu er wetten afgekondigd staan te worden die lijnrecht ingaan tegen Gods Woord. In verband daarmee wordt tot een bidstond opgeroepen. Gevraagd wordt of het wenselijk is hiervoor een classicale bidstond te houden of dat elke gemeente dit in het bijzonder zal doen. Besloten wordt deze zaak aan de plaatselijke gemeenten over te laten. De Heere geve dat de nood waar het hier om gaat waarlijk mag drukken op het hart, vooral van degenen die bidden hebben geleerd.

Aanwijzen roepende kerk. De vol-

gende classisvergadering zal worden samengeroepen door de gemeente De Valk-Wekerom. De datum wordt vastgesteld op D.V. vrijdag 23 juni 2000. *Sluiting.* Ter afsluiting van de vergadering spreekt de preses nog enkele woorden. De vergadering is geopend met de woorden uit 1 Korinthe 13 over de liefde. We mogen wel verwonderd zijn dat iets van deze liefde ook in onze vergadering nog gevonden mocht worden. Dat is geen reden om ons te verheffen. Integendeel, wat komen we hierin telkens weer alles tekort. Dat onze bede maar zou zijn: *O Zoon, maak ons Uw Beeld gelijk.* Vervolgens wordt de afgevaardigde van de roepende kerk Uddel, oud. J.B. van Leeuwen, gevraagd met dankgebed te eindigen. Eerst wordt nog gezongen Psalm 43 vers 3. Daarop sluit de preses de vergadering.

K. Karels, scriba.

VERSLAG van de jubileumdienst van het 100-jarige bestaan van de Gereformeerde Gemeente te Oostkapelle gehouden op 8 maart 2000

De herdenkingsdienst werd geleid door ds. H. Paul, oud-predikant van Oostkapelle. Hij verhaalde hoe honderd jaar geleden, op 7 maart 1900, de gemeente van Oostkapelle werd geïnstitueerd door de uit Oostkapelle afkomstige ds. D. Janse, predikant te Middelburg. De tekst was toen uit Psalm 84 vers 10: *"O God, ons Schild! zie, en aanschouw het aangezicht Uws gezalfden"*. Alleen de Heere kon Zijn bescherming over dat kleine plantje van de nieuwe gemeente uitstrekken. De noodzaak daarvan werd toen ervaren.

De tekst van de jubileumdienst was Psalm 18 vers 36: *"Ook hebt Gij mij het schild Uws heils gegeven, en Uw rechterhand heeft mij ondersteund, en Uw zachtmoedigheid heeft mij groot gemaakt"*. Het thema was: *"Davids erkenning van Gods trouw"*. De punten waren: 1e. Gods bescherming; 2e. Gods ondersteuning; 3e. Gods onderhouding.

1e. Gods bescherming: *"Ook hebt Gij mij het schild Uws heils gegeven"*. In de tekst van deze herdenkingsdienst, Psalm 18 : 36, spreekt David uit, dat de Heere voor hem een Schild geweest is. David mag terugzien op Wie de Heere geweest is in zijn leven. Hij moest telkens ondervinden dat de Heere hem bescherming schonk. Aan Davids kant alles te kort en verzonddig. Ondanks dat, bleef de Heere

trouw aan het Woord dat Hij David had toegezegd. Dat vertrouwen is er ongetwijfeld geweest bij het stichten van de gemeente Oostkapelle. Het was de liefde tot het Woord van God. Het was de liefde tot de waarheid zoals in de reformatie gegeven en in de belijdenis neergelegd. David zegt: *"Gij hebt mij het schild Uws heils gegeven"*, dat betekent het schild der verlossing, van behoud. Ook voor de toekomst heeft de gemeente Oostkapelle het beschermend Schild nodig. Als God ons loslaat, staan we voor elke zonde bloot en voor elke ketterij open. Alleen achter het Schild zijn we veilig.

2. Gods ondersteuning: *"Uw rechterhand heeft mij ondersteund"*. Gods rechterhand is een beeld van Gods almacht, ontferming en trouw. God brengt tot stand wat Hij heeft beloofd. Boven alles wat de vijand kan uitdenken of volvoeren staat Gods almacht en trouw. Wanneer wordt die ondersteuning ondervonden? Als er een prachtig kerkgebouw is en als de ambten vervuld zijn en we daaraan genoeg zouden hebben? Nee, die ondersteuning wordt ondervonden als we in onszelf onwaardig, hulp- en krachteloos zijn. De kracht van die rechterhand wordt volvoerd door de doorboorde handen van de Zaligmaker. De waarborg ligt in Christus. Om Hem is Gods rechterhand tot steun en sterkte. Zijn kracht wordt in onze zwakheid volbracht.

Ook de gemeente van Oostkapelle is door Gods rechterhand ondersteund, Hij heeft de gemeente in stand gehouden. Ambtsdragers waren slechts instrumenten in Gods hand. Wie het alleen van Hem verwacht, ook in de toekomst, zal ondervinden dat Gods rechterhand ondersteunt.

3. Gods onderhouding: *"Uw zachtmoedigheid heeft mij groot gemaakt"*. Zachtmoedigheid betekent hier Gods verootmoediging, Zijn verhoring, Zijn genadige goedheid. David was dat van

zichzelf niet waard, nee het was Gods zachtmoedigheid die hem in stand heeft gehouden. Het was alles Gods werk. Ook bij het jubileum van de gemeente van Oostkapelle past geen trots of zelfbewustheid. Het is Gods zachtmoedigheid, Zijn genadige goedheid, die de gemeente in stand heeft gehouden. Dat leidt tot verwondering en dankbaarheid.

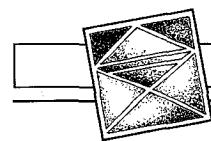
Na de predikatie werd het woord gegeven aan dhr. P. Davidse uit Meliskerke, schrijver van het jubileumboek *"Het beschermend Schild"*.

Dhr. Davidse verhaalde hoe in 1900 op Walcheren de Middelburgse Ledeboeriaanse streekgemeente in drie plaatselijke gemeenten werd opgesplitst, nl. Aagtekerke, Middelburg en Oostkapelle. In Oostkapelle lieten vijf mannen op hun kosten de eerste kerk bouwen. In de consistorie van de nieuwe kerk werden 31 mannen, 35 vrouwen en 89 doopleden ingeschreven. In 1903 werden er contacten gelegd met de Meliskerkse Kruisgemeente en haar oefenaar G.H. Kersten. In 1907 ging Oostkapelle mee in de vereniging tussen de Kruisgemeenten en de Ledeboerianen en werd toen een Gereformeerde Gemeente. P. Davidse sloot met de wens dat ook in de toekomst de Beschermmer het Schild van de gemeente mocht zijn.

Hierna kreeg de voorzitter van de kerkenraad, ouderling J.F. van der Maas, het jubileumboek *"Het beschermend Schild"* aangeboden, uit handen van de schrijver P. Davidse.

Tenslotte bedankte de voorzitter dhr. P. Davidse en allen die meegewerkt hebben aan het tot stand komen van het jubileumboek. De voorzitter liet de gemeente nog zingen Psalm 91 vers 1. Daarna werd de dienst op de gebruikelijke wijze door ds. Paul beëindigd.

B. Poppe, tweede scriba

BERICHTEN

AMBTSDRAGERS- CONFERENTIES DMZ

Reeds nu delen wij u mee dat het deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg ook dit jaar ambtsdra-

gersconferenties hoopt te organiseren. Deze bijeenkomsten worden D.V. gehouden in Barneveld (Rehobothkerk) op zaterdag 21 oktober 2000 en in Goes (Sionkerk) op zaterdag 4 no-

vember 2000. Het thema voor beide conferenties is:

"Gemeente in een ik-gerichte maatschappij".

De sprekers zijn ds. F. Mulder (in Barneveld), ds. W. Silfhout (in Goes) alsmede ouderling C.G. Dijkstra uit Waardenburg. Een programma met een aanmeldingsformulier zal ruimschoots van tevoren aan de kerkenraden worden toegezonden.

Diaconaal Bureau

GERICHTE TOERUSTING AMBTSDRAGERS

Aan alle kerkenraden is het programma verzonden voor de G.T.A. van de tweede helft van dit jaar. Als u geen programma heeft ontvangen verzoeken we contact op te nemen met het Diaconaal Bureau in Woerden tel: 0348-489995. Verder herinneren wij u eraan dat uw aanmeldingsformulier vóór 15 juli in ons bezit moet zijn. Zonder tegenbericht kunt u er vanuit gaan dat er plaats is op de door u opgegeven bijeenkomst. U ontvangt daarvoor t.z.t. een uitnodiging.

DEPUTAATSCHAP VOOR DE EVANGELISATIE.

Aan gemeenten en evangelisatiecom-

missies, wordt medegedeeld dat er een viertal folders in het Duits is vertaald, het betreft de folders: De Vraag (Die Frage), Oproep (Aufruf), Zomer (Sommer) en Ogenblikje alstublieft (Moment Bitte!). Ook is er een Franse vertaling beschikbaar van de folder: Waar kan ik God vinden? (Où puis-je trouver Dieu?). De folders zijn bijzonder geschikt voor buitenlanders die ons land bezoeken in het vakantie-seizoen. U kunt vanaf nu bestellen bij de deponhouder:

Dhr. A.E. Schouten

St. Francisbaai 38

2904 AD Capelle a/d IJssel

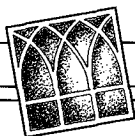
tel./fax: 010- 4505995

e-mail: a.e.schouten-evang.gg@rd-net.nl

DEPUTAATSCHAP VOOR DE MILITAIRES VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Op D.V. dinsdag 11 juli a.s. hopen ds. L. Blok en B.J. Nieuwenhuize een bezoek te brengen aan de legerplaats Seedorf. De militairen van de Gereformeerde Gemeenten e.a. worden verzocht om die avond om 20.00 uur op de bijeenkomst in het Protestants Militair Clubhuis aanwezig te zijn.

uur ds. Moens; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. Baan; Klaaswaal 19.00 uur ds. Vermeij; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Lelystad 19.00 uur ds. Meeuse; Lemmer 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Baan; Marknesse 14.30 uur dhr. Hoogerland; Meeuwen 14.30 uur ds. Verweij; Meliskerke 14.30 uur ds. Tanis; Melissant 10.00 en 18.00 uur dhr. van Boven; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Mijdrecht 19.00 uur dhr. Tuinier; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oostburg 19.00 uur ds. C. Harinck; Oosterend-Textel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. P. Mulder; Poederoijen 14.30 uur ds. de Pater; Puttershoek 19.00 uur ds. Silfhout; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Kleppe en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. van Eckveld en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. Schot; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. Baaijens; Rotterdam-Zuid 10.00 en 16.30 uur ds. Hofman; Rotterdam-Zuidwijk 15.30 uur ds. W. Harinck; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Soest 15.00 uur ds. L. Blok; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. van Dieren; Terneuzen 9.30 en 15.00 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 19.00 uur ds. Driessen; Tholen 10.00 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Veen 14.30 uur ds. M. Karens; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Waarde 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 uur (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. van Gelder; Yerseke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. v/d Poel; Zeist 10.00 en 18.30

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 9 JULI 2000

Aagtekerke 9.00 uur (eigen gemeente) en 11.00 uur (vakantiegasten) en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. de Pater; Aalst 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. v/d Net; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Paul; Breda 18.00 uur dhr. Brugge; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Delft 10.00 en 17.00 uur ds. F. Harinck; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Eindhoven 10.00 en 15.00 uur dhr. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. de

Jongste; Emmeloord 16.00 uur ds. P. Mulder; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Enschede 14.30 uur ds. v/d Net; Enter 9.30 en 16.00 uur ds. Moerkerken; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Gemeuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Goes 9.45 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Moens; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. Boogaard; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur leesdienst (beide diensten in Zuid); 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 10.00 en 16.00 uur dhr. Verschuure; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik Ido Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Hilversum 10.00 en 16.00 uur dhr. Tuinier; Hoofddorp 19.30 uur ds. Golverdingen; Hoogvliet 15.00 uur ds. W.J. Karels; Houten 19.00 uur ds. Kattenberg; Kapelle-Biezeling 9.30

uur leesdienst; Zoetermeer 15.00 uur ds. van Dieren; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Vermeij; Zwolle 15.00 uur ds. Schreuder.

DINSDAG 11 JULI 2000

Brakel 19.30 uur ds. L. Blok; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Silfhout; Oude-water 19.30 uur ds. Baan; Poederoijen 19.30 uur ds. Beens; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. van Dieren.

WOENSDAG 12 JULI 2000

Emmeloord 19.30 uur ds. Baan; Enkhuizen 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Goudswaard 19.30 uur ds. Vermeij; Klaaswaal 19.30 uur ds. F. Mulder; Leerdam 19.30 uur ds. Schot; Meeuwen 19.30 uur ds. Silfhout; Mijdrecht 19.30 uur dhr. Brugge; Nieuw-dorp 19.30 uur dhr. Hoogerland; Opperdoes 19.30 uur dhr. Tuinier; Portugaal 19.30 uur ds. Verweij; Rhenen 19.30 uur ds. Meeuse; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Bac; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. van Krimpen; Sprang Capelle 19.30 uur ds. Moens; Westzaan 19.30 uur ds. W. Harinck; Zoetermeer 19.30 uur ds. F. Harinck.

DONDERDAG 13 JULI 2000

Elspeet 19.30 uur dhr. Brugge; Enter 19.30 uur ds. Neele; Hoofddorp 19.30 uur ds. Golverdingen; Kruiningen 19.30 uur ds. Schot; Melissant 19.30 uur ds. Mondria; Naaldwijk 19.45 uur ds. W.J. Karels; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur dhr. van Boven; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. M. Karens.

VRIJDAG 14 JULI 2000

Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. Schot (huw. bev.).

ZATERDAG 15 JULI 2000

Capelle a/d IJssel-West 15.00 uur ds. van Aalst (dovendienst).

EVANGELISATIE-SAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. Kerkgebouw "t Wuiver 2-a", Oudorp NH, gem. Alkmaar.

Amsterdam:

Evangelist G. Baan; "Bij Simon de Looier", Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Kerkgebouw Prinsesselaan 61, Emmen.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur in de kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-Zuid, geeft met droefheid kennis van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

DIRK BAL

in de leeftijd van 75 jaar.

In eenvoudigheid en met de liefde van zijn hart heeft hij gedurende 4 jaren in het ambt van ouderling mogen dienen. Tevens was hij geruime tijd werkzaam als hulpkoster. *Psalm 38 vers 10.*

De Heere sterke en vertrooste de achtergebleven familiebetrekkingen.

Namens de kerkenraad,
C. Bal, preses
W. Schumacher, scriba

Rotterdam, 21 juni 2000

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Uitgesneden TROUWTEKSTEN

G. v.d. Dikkenberg - Munnikenweg 11
3905 MD Veenendaal - Tel. 0318-540252

Begrafenisonderneming L. STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. - Geen crematies -

Voor een paar dagen of langer, gezelligheid en sfeer, **Pensioen 'De Peel'**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is.

Fam. Knuivers, Boveneindsestraat 14,
4041 EJ Kesteren, tel. 0488-481687.

Stichting LECTORI SALUTEM

In vervolg op "Een liefdevolle raad aan de jeugd" - preek n.a.v. de Europese Kampioenschappen Voetbal over Spreuken 1 : 10, heeft nu ds. C.J. Meeuse geschreven:

"Een rijke belofte voor wie naar de bestraffing horen" - preek n.a.v. Spreuken 1 : 20 t/m 23. Prijs eveneens f 2,50.

Een andere nieuwe uitgave:

Ds. C.J. Meeuse: "De koster als dienaar". Prijs f 2,50

Deze uitgaven, evenals de andere uitgaven van de Stichting, zijn verkrijgbaar bij Stichting Lectori Salutem, Postbus 229, 2990 AE Barendrecht

U kunt ook telefonisch bestellen: tel. 0180-622960.

Bij een bestelling vanaf f 25,- worden geen portokosten in rekening gebracht!

**KOM OOK NAAR ONZE WINKEL IN IJSSELMUIDEN
WANT BIJ ONS VINDT U:**

1. Bijbels en psalmboeken in allerlei uitvoeringen
2. Bijbelverklaringen
3. Theologische en stichtelijke lectuur
4. Jeugdboeken
5. Dagboeken
6. Bunyan expositie
7. Agenda's en kantoorartikelen
8. Grote collectie kaarten
9. Cadeau-artikelen
10. Software voor Bijbelstudie en onderzoek
11. Reproducties van oude schrijvers
12. Inbinden van uw oude Bijbels, boeken, etc. (ook inbind materialen)
13. Prikkarten, kleurboeken en kleurpotloden
14. Reprografische herdrukken van oude schrijvers
15. Zilverwerk

Nieuw!
DE BIJBEL OP CD-ROM
Verschillende programma's,
demonstratie in de winkel.

Boekhandel "De Pelgrim"

**DORPSWEG 75 - IJSSELMUIDEN
TEL. 038-3333888**

OOK VERZENDING PER POST!

Handeling & Accessoires
Boeder Scherpenzeel
Handelonderneming

AMBTSKLEDING
Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - i.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streepjassen ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Showroom:
Nieuwstraat 87 3925 EE Scherpenzeel
Telefoon 033 - 2778068 - Fax. 033 - 2770561

Op afspraak - service aan huis

**Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv**

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

- Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

**Collectebonnen
machinaal tellen?**

vraag demo en/of referentie
Den Hertog 0314-341381/0548-515415

**KLASSIEKE
ORGELS**

Hoofddealer van **Johannus,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.**

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14

UNIEK IN PRIJS!

SHGO

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINNEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgediplomeerde KRAAMHULP:

tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.

Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:

tel. 0166-652 605.

Inlichtingen iedere werkdag van 8.30-10.30 uur,
vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

Ruim gelegen 6 en 8 pers. bungalows (3 slaapk., wasmachine) en 4/6-pers stacaras-vans (2 slaapk., douche). Bel voor de folder: **Bungalowpark "De Verrassing", Oosterend- Texel, tel. 0222 - 318391.**

begrafenisverzorging

T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken.

Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

**Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp,
omdat zorg meer is dan geholpen worden....**

Wat bedoelen we met: de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt?

Wij bieden u principieel verantwoorde Kraamzorg en Thuiszorg indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, maar ook als u verantwoorde zorg op maat wenst. Kraamzorg en Thuiszorg waarbij u bepaalt hoe(lang) u geholpen wilt worden.

Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent meer dan standaard hulpverlening.

Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem voor vrijblijvende informatie eens contact op om de mogelijkheden te bespreken, wij zeggen niet snel "neen", (echter wel als er in uw gezin tv aanwezig is).

U kunt ons bereiken door contact op te nemen met:

Onze centrale inlichtingen en inschrijfftelefoon: 078-6815786. Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 14.00 uur en 17.00 uur. Lukt u dit niet spreekt u dan onze telefoonbeantwoorder in en wij nemen contact met u op.

Wij zenden u graag een BKG informatiepakket toe.

BKG, de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt